

Class-10th (Assignment-2)

ਪ੍ਰਕਾਸ਼- ਪਰਾਵਰਤਨ ਅਤੇ ਅਪਵਰਤਨ

Light- Reflection and Refraction

ਗੋਲਾਕਾਰ ਦਰਪਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਬਣਨਾ

ਅਵਤਲ ਦਰਪਣ

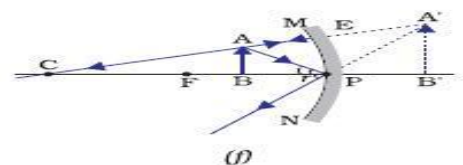
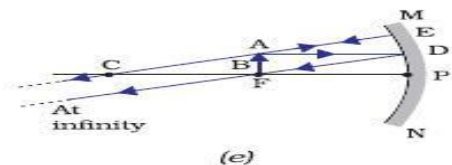
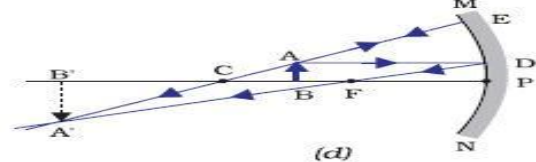
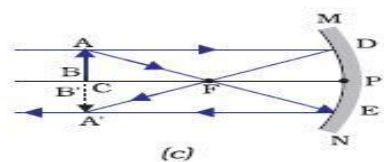
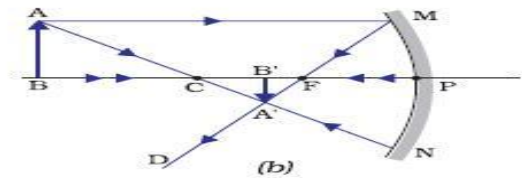
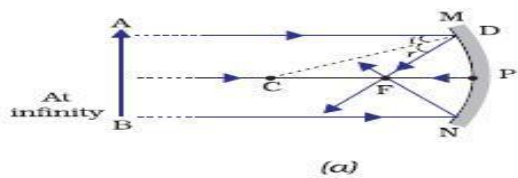
ਬਿੰਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ	ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ	ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦਾ ਆਕਾਰ	ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ
ਅਨੰਤ ਉੱਤੇ	ਫੋਕਸ F ਉੱਤੇ	ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ, ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਆਕਾਰ (Size) ਦਾ	ਵਾਸਤਵਿਕ ਅਤੇ ਉਲਟਾ
C ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ	F ਅਤੇ C ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ	ਛੋਟਾ	ਵਾਸਤਵਿਕ ਅਤੇ ਉਲਟਾ
C ਉੱਤੇ	C ਉੱਤੇ	ਬਰਾਬਰ ਆਕਾਰ (Size)	ਵਾਸਤਵਿਕ ਅਤੇ ਉਲਟਾ
C ਅਤੇ F ਵਿਚਕਾਰ	C ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ	ਵੱਡਾ	ਵਾਸਤਵਿਕ ਅਤੇ ਉਲਟਾ
F ਉੱਤੇ	ਅਨੰਤ ਉੱਤੇ	ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ	ਵਾਸਤਵਿਕ ਅਤੇ ਉਲਟਾ
F ਅਤੇ P ਵਿਚਕਾਰ	ਦਰਪਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ	ਵੱਡਾ	ਆਭਾਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ

ਉੱਤਲ ਦਰਪਣ

ਸਾਰਨੀ : 10.2 ਉੱਤਲ ਦਰਪਣ ਦੁਆਰਾ ਬਣੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸਾਪੇਖਕ ਆਕਾਰ (Size)

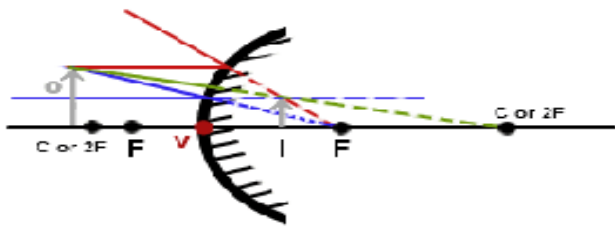
ਬਿੰਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ	ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ	ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦਾ ਆਕਾਰ (Size)	ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ
ਅਨੰਤ ਉੱਤੇ	ਫੋਕਸ F ਉੱਤੇ ਦਰਪਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ	ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੋਟਾ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਸਾਈਜ਼ ਦਾ	ਆਭਾਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ
ਅਨੰਤ ਅਤੇ ਦਰਪਣ ਦੇ ਧਰੁਵ P ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ	P ਅਤੇ F ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਰਪਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ	ਛੋਟਾ	ਆਭਾਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ

ਅਵਤਲ ਦਰਪਣ ਦੁਆਰਾ ਬਣੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਾਂ ਦਾ ਕਿਰਨ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

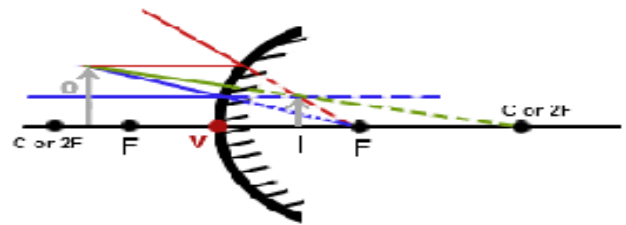

ਉੱਤਲ ਦਰਪਣ ਦੁਆਰਾ ਬਣੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਾਂ ਦਾ ਕਿਰਨ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

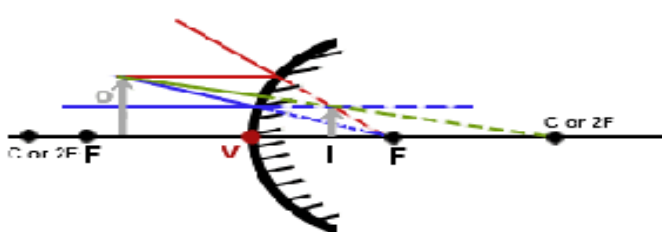
1. Object beyond C

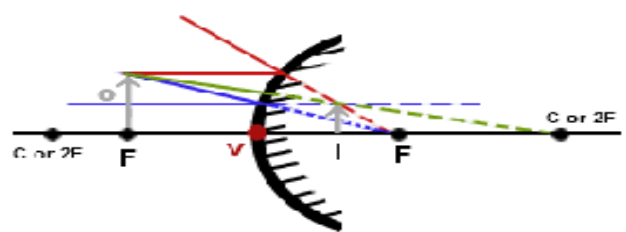
2. Object between C and F

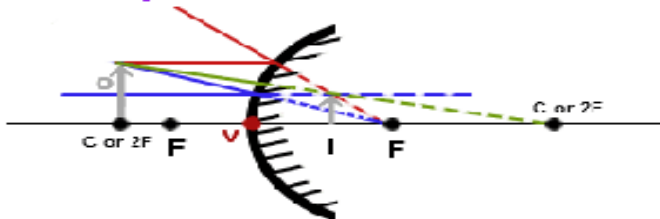
3. Object between F and V

4. Object at F

5. Object at C

ਅਵਤਲ ਦਰਪਣ ਦੇ ਉਪਯੋਗ

1. ਟਾਰਚਾਂ ਵਿੱਚ
2. ਸਰਚ ਲਾਈਟਾਂ ਵਿੱਚ
3. ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਹੈੱਡ ਲਾਈਟਾਂ ਵਿੱਚ
4. ਦੰਦਾ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ
5. ਸੂਰਜੀ ਭੱਠੀਆਂ ਵਿੱਚ

ਉੱਤਲ ਦਰਪਣ ਦੇ ਉਪਯੋਗ

1. ਵਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇਖਣ ਲਈ
2. ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਵਿੱਚ

Home Work

1. ਕਿਹੜਾ ਗੋਲਾਕਾਰ ਦਰਪਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਭਾਸੀ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ?
2. ਦੰਦਾ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਕਿਸ ਦਰਪਣ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ?
3. ਉਸ ਦਰਪਣ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ ਜੋ ਵਸਤੂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਬਣਾ ਸਕੇ।
4. ਅਸੀਂ ਵਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਲ ਦਰਪਣ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਦਰਪਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲ ਕਿਉਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ?

Naresh Sharma

DM Science (Fazilka)

8146624074